

STORTINGET

Innst. 242 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:170 S (2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margret Hagerup, Tage Pettersen, Mari Holm Lønseth og Tone Wilhelmsen Trøen om å sikre forutsigbar finansiering for krisesenterbygg

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at krisesenterbygg inkluderes i relevante investeringsordninger i Husbanken.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran har uttalt seg til forslaget i brev av 8. april 2026. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen har invitert til skriftlig høring og har motatt fem innspill i saken. De skriftlige innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Konstane Marie Alvær, Isak Veierud Busch, Sigurd Kvammen Rafaelsen og Solveig Vestenfor, fra Fremskrittspartiet, Bjørn Larsen, Rune Midtun, Helge André Njåstad og Erlend Wiborg, fra Høyre, Mudassar Kapur og Tage Pettersen, fra Sosialistisk Venstreparti, Anne Lise Gjerstad Fredlund, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, fra Rødt, lederen Hanne Beate Stenvaag, og fra Miljøpartiet De Grønne, Marius Langballe Dalin, viser til Representantforslag 170 S (2025–2026) om å sikre forutsigbar finansiering for krisesenterbygg.

Komiteen deler oppfatningen til forslagsstillerne om at krisesentertilbudet er et svært viktig tiltak for mennesker som er utsatt for vold i nære relasjoner.

Komiteen merker seg at det er et kommunalt ansvar å sørge for et krisesentertilbud, men også at det mangler tilstrekkelige statlige ordninger for å hjelpe kommunene med å investere i gode og tilrettelagte krisesenterbygg. Komiteen merker seg at det finnes en tilskuddsordning med begrenset økonomisk ramme, og viser til statsrådets svarbrev, der han legger ansvaret på kommunene og mener krisesenterbygg er utenfor Husbankens virkeområde.

Komiteen merker seg også at høringsinstansene støtter forslaget om at krisesenterbygg skal inkluderes i relevante investeringsordninger i Husbanken. Komiteen trekker særlig fram at Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), som har fått ansvar som nasjonalt overvåkningsorgan for Istanbul-konvensjonen, mener uegnede lokaler ved norske krisesentre bidrar til

økt risiko for at voldsutsatte ikke får ivaretatt sin rett til beskyttelse fra vold, noe de peker på som alvorlig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, mener det er viktig at krisesentrene finansieres på en hensiktsmessig måte, enten det er gjennom kommunene, gjennom Husbanken eller gjennom den eksisterende modellen for finansiering i Bufdir.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan krisesentrenes finansieringsordninger for investeringer i bygg bør utformes, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet for 2027.»

Medlemene i komiteen fra Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne er sjølvstegte i at menneske som blir utsett for vald i nære relasjoner, fortener trygge og tilpassa krisesentertilbud. Dette ansvaret har kommunene i dag, og det er opp til kommunene sjølve å avgjøre korleis tenesta skal organiserast og finansierast. Desse medlemmene er usikre på om det er riktig eller klokt å inkludere krisesententera i dei tilskottsordningane Husbanken har.

Krisesententera skal gje eit mellombels tilbud. Det skil seg frå samfunnsoppdraget Husbanken har ansvar for. Husbanken skal hjelpe menneske som har vanskar med å finansiere eigen bustad, og hjelpe til slik at fleire kan skaffe seg og behalde eigen bustad. Husbanken skal også støtte kommunane i det bustadpolitiske arbeidet deira.

Desse medlemmene er svært bekymra for at talet på bustadlause, og barnefamiliar spesielt, er i negativ utvikling. Det er viktigare enn nokon gong å rette inn innsatsen for å hjelpe innbyggjarar i kommunen til å få fast bustad. I dette krevjande arbeidet må Husbanken få rette inn innsatsen mot det som er deira samfunnsoppdrag, og nytte det tilskotet dei får i årlege statsbudsjett til å hjelpe menneske inn på bustadmarknaden.

Desse medlemmene utelukkar ikkje at det kan vere behov for eigne finansieringsordningar for krisesentertilbud, men understrekar at om ein opnar for å bruke Husbanken til dette, vil det bety færre ressursar til Husbanken sitt arbeid med å sikre folk bustad. Ei slik endring bør i så fall greiast ut nøye før ho vert vedteken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at krisesentrene er et viktig tilbud for de som opplever vold i nære relasjoner. Disse medlemmer mener at samfunnet i altfor stor grad viser hensyn til gjerningspersonene fremfor ofrene, og at det er på tide at ofrene blir prioritert i større grad. Dessverre har krisesentrene blitt nedprioritert, og

de opplever mangel på forsvarlige rammer for å kunne ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Disse medlemmer mener at det er fornuftig at Husbanken overtar tilskuddsordningen for krisesenterbygg. Kommunene har allerede god kjennskap til Husbanken, blant annet gjennom tilskuddsordningen for finansiering av omsorgsboliger og sykehjem. Det vil kunne gi positive synergier dersom også krisesenterbygg får en tilskuddsordning som forvaltes av Husbanken.

Disse medlemmer vil påpeke at en slik tilskuddsordning også må gjelde for private aktører som ønsker å bygge ut et krisesentertilbud for kommunen. Det å kunne ta i bruk tilgjengelig kapasitet og kompetanse hos private aktører vil kunne bidra til å sikre en mer effektiv prosess for å få flere krisesenterbygg i forskriftsmessig stand. Disse medlemmer mener at for eksempel OPS-prosjekter knyttet til bygging og drift av krisesenterbygg vil være fordelaktig.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at krisesenterbygg inkluderes i relevante investeringsordninger i Husbanken, og at forslaget inkluderer rehabilitering, oppgradering og nybygging av krisesenterbygg slik at kommunene settes i stand til å kunne oppfylle de forskriftsmessige kravene til krisesenterbyggene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Senterpartiet viser til at krisesentertilbudet er et av de viktigste hjelpetiltakene for personer utsatt for vold i nære relasjoner, og at kommunene etter krisesenterlova er pålagt å sørge for et slikt tilbud.

Disse medlemmer viser til at krisesenterbygg i dag ikke er omfattet av Husbankens investeringsordninger, og at den eksisterende tilskuddsordningen i Bufdir ikke er dimensjonert for større nybygg eller interkommunale prosjekter og har en begrenset økonomisk ramme. Dette gjør det i praksis svært vanskelig å realisere nødvendige investeringer, slik tilfellet blant annet er for planene om nytt krisesenter i Tysvær på vegne av 16 kommuner.

Disse medlemmer mener det er et statlig ansvar å sikre at finansieringssystemet ikke undergraver gjennomføringen av lovpålagte tjenester.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at krisesenterbygg inkluderes i relevante investeringsordninger i Husbanken.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt deler vurderingen av at Husbanken har et viktig boligpolitisk hovedoppdrag, og at

innsatsen mot bostedsløshet må ha høy prioritet. Samtidig vil disse medlemmer vise til at Stortinget ved behandlingen av Innst. 490 S (2022–2023), vedtak 936, etter forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, ba regjeringen foreslå en ordning som støtter utbygging og bygningsmessig oppgradering av krisesentre etter modell av Husbankens investeringstilskudd:

«Stortinget ber regjeringen senest i statsbudsjettet for 2025 foreslå en ordning som støtter utbygging og bygningsmessig oppgradering av krisesentre etter modell av Husbankens ordning med investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser.»

Disse medlemmer mener vedtaket bygger på en felles forståelse av at mange kommuner i dag mangler egnede og trygge krisesenterbygg, og at Husbankens etablerte investeringsvirkemidler kan benyttes på en målrettet måte uten å svekke kjerneoppdraget. Å framstille dette som et valg mellom innsats mot bostedsløshet og investeringer i krisesentre mener disse medlemmer er uriktig.

Et godt krisesentertilbud er en viktig del av en helhetlig boligsosial politikk og må ses i sammenheng med, og som et supplement til, arbeidet for flere varige og trygge boliger.

Disse medlemmer viser til at krisesentertilbudet er en lovpålagt og grunnleggende del av velferdsstaten og en helt sentral del av samfunnets ansvar overfor mennesker utsatt for vold i nære relasjoner. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti over tid har vært en tydelig pådriver for å styrke krisesentertilbudet, og særlig har løftet behovet for trygge, egnede og formålstjenlige bygg som en forutsetning for et likeverdig tilbud i hele landet.

Disse medlemmer mener at krisesenterbygg ikke kan behandles som ordinære bygg eller midlertidige botilbud. Krisesentre stiller særlige krav til sikkerhet, skjerming og tilrettelegging for barn og ulike brukergrupper, samt til forsvarlige arbeidsforhold for ansatte. Etter disse medlemmers syn er det avgjørende at statlige investeringsordninger er innrettet slik at de omfatter rehabilitering, oppgradering og nybygging av kri-

sesenterbygg, i tråd med de forskriftsmessige kravene som gjelder for tilbudet.

Disse medlemmer mener derfor at staten må ta et aktivt og tydelig ansvar for finansieringen av krisesenterbygg, slik at kommunene settes i stand til å oppfylle sitt lovpålagte ansvar. Kommunene skal ikke stå alene med investeringer i samfunnskritisk infrastruktur som er avgjørende for trygghet og rettssikkerhet for voldsutsatte.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at krisesenterbygg inkluderes i relevante investeringsordninger i Husbanken.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at krisesenterbygg inkluderes i relevante investeringsordninger i Husbanken, og at forslaget inkluderer rehabilitering, oppgradering og nybygging av krisesenterbygg slik at kommunene settes i stand til å kunne oppfylle de forskriftsmessige kravene til krisesenterbyggene.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan krisesentrene finansieringsordninger for investeringer i bygg bør utformes, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet for 2027.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 5. mai 2026

Hanne Beate Stenvaag

leder og ordfører

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/1135-4

08. april 2026

Svar på dokument 8:170 S (2025-2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margret Hagerup, Tage Pettersen, Mari Holm Lønseth og Tone Wilhelmsen Trøen

Jeg viser til brev av 19. mars fra Kommunal- og forvaltningskomiteen. Jeg er invitert til å vurdere Dokument 8:170 S (2025-2026) «Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margret Hagerup, Tage Pettersen, Mari Holm Lønseth og Tone Wilhelmsen Trøen» om forutsigbar finansiering av krisesenterbygg.

Jeg vil først takke for at representantene engasjerer seg på dette viktige området.

Alle som blir utsatt for vold i nære relasjoner, skal få et trygt og tilpasset krisesentertilbud, uansett hvem de er og hvilken livssituasjon de er i. Krisesentrene skal gi et midlertidig tilbud. Dette formålet skiller seg fra Husbankens samfunnsoppdrag på flere måter. Husbanken skal forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, bidra til at flere kan skaffe og beholde en egnet bolig og støtte kommunene i det boligpolitiske arbeidet deres. Midlertidige og akutte tilbud som krisesentre er derfor ikke innenfor Husbankens samfunnsoppdrag. Det innebærer også at Husbanken ikke har kompetansen som skal til for å veilede kommunene om krisesenterloven og forskrift om fysisk sikkerhet i krisesentertilbudet. Jeg mener derfor at det ikke er aktuelt å inkludere krisesentre i noen av Husbankens tilskuddsordninger.

Etter krisesenterlova er det kommunene som har ansvaret for krisesentertilbudet, og det er opp til kommunene selv å bestemme hvordan tjenesten skal organiseres og finansieres, også med hensyn til bygg. Den økonomiske situasjonen i kommunene er relativt stram, samtidig som det er en forventning om at kommunene prioriterer det lovpålagte ansvaret for krisesentertilbudet, innenfor de økonomiske rammene som er gitt, finansiert over kommunerammen.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bjørnar Skjæran', with a long horizontal flourish extending to the right.

Bjørnar Selnes Skjæran

